

Kliinikumi Leht

SISELEHT nr 165 | august 2014

www.kliinikum.ee/leht

Tartu Ülikooli Kliinikum

Foto: Jaak Nilson

L. Puusepa 8 sisehoov

Patsientide rahulolu kliinikumi ambulatoorsete teenustega 2014. aastal

Selle aasta aprillikuus viis kliinikum patsientide seas läbi ambulatoorsete teenuste rahulolu-uuringu, mis oli jätkuks ning võrdlusemomendiks 2012. aastal tehtud samalaadsele uuringule.

Küsitlus viidi läbi kõikides ambulatoorse vastuvõtu kohtades, sealhulgas erakorralise meditsiini osakonnas (EMO). Täidetud ankeete laekus koguni 6008, mis on väga hea tulemus. Vastuvõtul käinute arvust moodustab see hinnanguliselt 26%.

Üldine rahulolu ambulatoorsete teenustega oli märgitud kõrgeks. Väga rahul oli 77% vastanutest (2012 a 78,5%; 2010 a 76,5; 2008 a

73,6%). Kliinikute omavaheises võrdluses oldi enim rahul naistekliiniku ambulatoorsete teenustega. Järgnesid nahahaiguste kliinik, sisekliinik ning spordimeditsiini- ja taastusravi kliinik. Osakondade võrdluses oli kõige suurem üldine rahulolu laste silmaarsti kabinetis, suukirurgia ambulatoorses ning lastestomatoloogia ambulatoorses vastuvõtus.

Patsientide üldist rahulolu

ambulatoorse tööga mõjutas kõige rohkem arsti suhtumine ja arsti poolt patsiendile selgituste ning informatsiooni jagamine. Tugev seos oli ka arsti poolt patsiendile pühendatud aja piisavuse ja üldise rahulolu vahel. Võrreldes varasema uuringuga, oli patsientide rahulolu kõige enam tõusnud selgitustega ravimite kõrvaltoimete kohta, vastuvõtu ootamise tingimustega ning arstipoolsete selgitustega.

Juhistega, kuidas kodus ravi jätkata, jäädli enim rahule kopsukliinikus, naistekliinikus ja lastekliinikus. Selgitustega ravimite kõrvaltoimete kohta kopsukliinikus, kirurgiakliinikus ning naistekliinikus. Ootaja pikkuse osas (registreerimisest vastuvõtu toimumiseni) oldi enim rahul kopsukliinikus, hematoloogia-onkoloogia kliinikus ja sisekliinikus.

Järg LK 2 ►

UUS TÖÖTAJA

Dr Olavi Maasikas

Olen sündinud ja kasvanud Raplamaal Vigalas ning lõpetanud Kivi-Vigala Põhikooli. Keskkooli omandasin Pärnu Koidula Gümnaasiumis, kus õppisin keemia ja bioloogia kallakuga klassis. Gümnaasiumi lõpetamise järgselt läbisin ajateenistuse Eesti Kaitseväes. 2002. aastal astusin Tartu Ülikooli arstiteaduskonda. Ülikooli ajal töötasin kliinikumi üldintensiivravi osakonnas hooldajana ja abiõnena, hiljem ka Pärnu kiirabis õnena – siis tekkis ka huvi anestezioloogia ja intensiivravi vastu. Arstiteaduse põhiõppe lõpetamise järgselt jätkasin anestezioloogia ja intensiivravi eriala residentuuris. Residentuuri ajal jätkasin tööd Pärnus kiirabiarsina, hiljem töötasin ka Tartu Kiirabis ja Tartu Ülikooli kliinikumi üldanestezioloogia osakonnas.

Pärast residentuuri lõpetamist 2014. aasta märtsis astusin tööle Tartu Ülikooli kliinikumi südamekliiniku kardiokirurgia osakonda ja anestezioloogia- ja intensiivravikliiniku neurointensiivravi osakonda. Huvi nende valdkondade vastu tekkis vastavates osakondades residentuurisüklis õppides. Töö kahes nii erinevas valdkonnas pakub pidevalt väljakutseid ja vajadust midagi juurde õppida.

Vabal ajal on esikohal erinevad ettevõtmised perega. Mul on 5-aastane tütar ja 2-aastane poeg, kes juba tublisti matkadel, ratta- ja paadisõitudel kaasa löövad.

KOMMENTAAR

Heameel on tervitada meie meeskonnas laia silmaringiga noort arsti, kellel on lisaks kliinilistele tööle huvi ka tehniliste lahenduste vastu, mida südamekirurgias palju kasutatakse. Olavist on kindlasti meile tõhus abi edaspidiste uute ravimeetodite elluviimisel ja muidugi ka rutiinse igapäeva töö tegemisel!

DR ARNO RUUSALEPP
südamekliiniku
vanemarst-õppejõud
kardiovaskulaarkirurgia erialal

Algus LK 1

Naistekliiniku naistenõuandla patsientide rahulolu kasv meile väga oluline, kuna oleme süsteemselt oma kitsaskohtadega tegelema. Üks väga oluline samm oli 2011. aastal Perekeskuse avamine. Perekeskuses töötavad ämmaemandad iseseisvalt ja

Kui minult paluti kommenteerida kopsukliiniku häid tulemusi, otsustasin pöörduda oma heade kolleegide poole arvamuse saamiseks. Jõudsime ühise arutelu käigus põhjusteni, miks patsiendid hindavad kõrgelt kopsukliiniku poolt osutatavaid ambulatoorseid teenuseid.

Arstid: „Meil on aastatega välja kujunenud patsientide vastuvõtusüsteem, kus patsient saab ühe vastuvõtutaja sees tehtud uuringud ning teada esialgse diagnoosi ja talte määratud ravi. Patsient saab koheselt arsti hinnangu oma haigusseisundi kohta, mis on aluseks ka soostumisele raviga ja võtab pinged maha ülemäärast kardetud oleva või olematu haiguse pärast.“

Õed: „Kopsuhaiguste ravis on väga tähtsal kohal patsiendiõpetus. Ravimid, mida kopsuhaiged manustama peavad, on pakendatud väga erinevatesse inhalaatoritesse. Ravimite manustamine nõuab patsiendi arusaamist inhalaatorite kasutamist ja ravimi annustamisest. Kui arst alustab juba vastuvõtu kabinetis patsiendile haiguse olemuse ja

Laste kliinikus ei hinda rahulolu mitte patsiendid, vaid nende vanemad, kes on lastega haiglaravitel. Uuringud on näidanud, et kõige enam võimalusi rahulolu suurendamiseks annab patsientide tea-

Kindlasti vajavad patsiendid rohkem infot ravimite toime ning edaspidiste ravivõimaluste kohta. On märgata patsientide rahulolukasvu just neil erialadel, kus on täienda-

vastuvõttude pikkus on tavavastuvõttust pikem – 30 minutit kuni 1 tund (esmane vastuvõtt ämmaemandale). Pikema vastuvõtu käigus saab patsient kõigile oma küsimustele vastused. Ka meil on rohkem aega, et kuulata patsienti ning temale pühendatud aeg on sisu-

ravi selgitamist, siis õed jätkavad sellega nii protseduuride toas kui ka kopsuõe vastuvõtul.“

Füsioterapeut: „Et kodus raviga hästi hakkama saada, peab patsient eelkõige oskama korralikult hingata. Õpetan neid kasutama ja treenima hingamislihaseid. Annan nii ravijuhised paberikandjal kui ka vastavad abivahendid kava täitmiseks. Kindlasti kutsun patsiendi tagasi oma vastuvõttule, et olla kindel tema füsioterapeutiliste võtete omandamises ja järjepidevas kasutamises.“

Koduse hapnikravi õde: „Kodus on haigetele suureks abiks arstide poolt eraldi väljaprintitud ravijuhised, kus

vitamine. Patsientide (nende vanemate) teadlikkus on ajaga kasvanud ja seetõttu soovitakse aina enam saada infot haiguse, uuringute ja protseduuride ning koduse toimetuleku kohta. Sellised uuringud on

valt avatud ka õdede iseseisvad vastuvõttud (nt reumaõde, diabeediõde, predialüüsiõde, jalaraviõde jne). Selliseid patsiendi rahulolu-uuringuid on kindlasti vaja – see aitab paremini

KOMMENTAAR

kam. Ämmaemanda vastuvõtu ooteaeg on tavaliselt kaks nädalat, aeg-ajalt isegi lühem periood.

PILLE TEESALU
naistekliiniku ülemämmaemand

on välja toodud manustatavad ravimid, arstide-õdede telefoninumbrid ja korduvvisiitide ajad. Õe koduvisiidi osaks on ravimite kasutamise ja haigusseisundi jälgimine. Olen haigetele telefoni teel kättesaadav ööpäevringelt. Pikaajalisel kodusel ravil olevaid patsientide on kopsukliinikus umbes 250.“

Administratsioon: „Kopsukliiniku ambulatoorses vastuvõtusüsteemis on arstid, õed, füsioterapeutid kui ka sekretär ühte meeskonnana. Eranditult on kõik kolleegid kõrge erialase huvitatuse ja pädevusega. Taolised ambulatoorsete teenuste rahulolu-uuringud on vajalikud eelkõige raviteenuste kvaliteedi hindamiseks nii kliinikupõhiselt kui ka võrdluses teiste sarnasuguste haiglatega. Samas, ka patsiendi seisukohalt võimaldab see uuring anonüümselt hinnata ja avaldada arvamust selle osas. Rahulolu-uuring on ka motivaatoriks raviteenuste parendamisel.“

CARINE GROSS
kopsukliiniku ülemõde

vajalikud, sest nende tulemusena saame teada, mida annab meie igapäevases töös veel paremini teha.

MARIKA METSOJA
lastekliiniku ülemõde kt

näha patsientide teenindamises kitsaskohti.

SIIVI NUMMERT
sisekliiniku ülemõde

Ameerika Kirurgide Liit tõi Eestisse täiendkoolitusprogrammi *Advanced Trauma Life Support for Doctors*®

14.–15. augustil külastasid Ameerika Kirurgide Liidu liikmed Eestit, et allkirjastada partnerleping täiendkoolitusprogrammi *Advanced Trauma Life Support* (ATLS) käivitamiseks.

Foto: Andres Kralla

Prof Inger B. Schipper, prof Peep Talving, dr Andrew Baker

ATLS on Ameerika Kirurgide Liidu (*American College of Surgeons, ACS*) kursus ning liit otsustab, milliste garantiorganisatsioonide hoolde kursuse litsents antakse. Eestis on garantiorganisatsiooniks Eesti Kirurgide Assotsiatsioon ning nii kirjutasiid kokkuleppele alla Ameerika Kirurgide Liidu esindaja prof Inger B. Schipper ja Eesti Kirurgide Assotsiatsiooni juhatuse esimees, dr Jüri Teras.

Lisaks prof Inger B. Schipperile külastas Eestit ka Kirurgide Liidu esindaja, ATLS Regioon 15 Euroopa-Aafrika direktor dr. Andrew Baker Lõuna-Aafrikast.

Koolitus on mõeldud kõigile traumahaigetega tegelevatele üldkirurgidele, ortopeedidele, erakorralise meditsiini arstidele, anestezioloogidele, intensiivraviarstidele, lastekirurgidele, rindkerekirurgidele, veresoontekirurgidele,

neurokirurgidele, uroloogidele ning kõikide eelmainitud eriala residentidele. „Koolituse sihtrühmas Eestis võiks olla tuhatkond arsti,“ arvas erakorralise kirurgia professor Peep Talving, kes on koolituse nn. maaletooja. „Koolituse läbinud arstid saavad rahvusvaheliselt aktsepteeritud sertifikaadi. Nii Eestis kui mujal maailmas 1–44-aastaste inimeste hulgas on trauma esmasseks surma põhjuseks. Iga noore indiviidi surm tähendab ühiskonnale suurt hulka kaotatud eluaastaid. See on minu südameasjaks Eestisse tagasipöördumise hetkest alates, et meil oleksid kõrgetasemelised ja hästitoimivad traumameeskonnad ja kasututele üldkirurgidele, ortopeedidele, erakorralise meditsiini arstidele, anestezioloogidele, intensiivraviarstidele, lastekirurgidele, rindkerekirurgidele, veresoontekirurgidele, dustatud arstide rühmale peaks toimuma 3–6 kuu jooksul arvatavasti Inglismaal. Koolitatud arstidest saavad pärast instruktorkoolituse läbimist omakorda ATLS instruktorid, kes Eestis juba ise teisi kolleege koolitada võivad. Prof Peep Talving lisas, et ATLSi koolitus annab palju juurde hulgitraumaga patsientide käsitlemisele, kus erinevad spetsialistid peavad tegema väga kiiresti ja operatiivselt koostööd.

ATLS täiendprogramm on väga kõrgel tasemel traumakoolitus, mille Eestisse toomine on ka paraku väga kulukas. Programmi käivitamist toetas sotsiaalministeerium, Tartu Ülikooli Kliinikum, Tartu Ülikool, Põhja-Eesti Regionaalhaigla ja Eesti Kaitseväge meditsiiniteenistus. Täna on ATLS täiendkoolitusprogrammi käitunud üle 60 riigi maailmas.

Kliinikumi südamekirurgid ja kardioloogid tegid Eestis ainulaadsed operatsioonid

Esmaspäeval, 9. juunil tegid kliinikumi südamekirurgia ja angiograafia meeskond kaks endovaskulaarse aordiklapi proteesimise ehk kateetrikaudset aordiklapi implantatsiooni protseduuri (nn TAVI ehk *transcatheter aortic valve implantation*). Ühele patsiendile tehti protseduur südame tipu kaudu ja teisele implanteeriti protees reiearteri kaudu. Protseduurid tehti patsientidele, kellel lahtine aordiklapi proteesimine oleks olnud nende tervislikku seisundit arvestades väga kõrge riskiga.

Südamekirurgide meeskonna eesotsas olid dr Toomas Hermlin ja dr Arno Ruusalepp.

Dr Arno Ruusaleppa sõnul kulgesid mõlemad protseduurid ootuspäraselt, mõlemad patsiendid olid protseduuri järel heas üldseisundis. „Patsientide protseduurijärgne kulg on olnud lühike. Mõlemad patsiendid on ammu kodus ja tulevad järelkontrolli poole aasta pärast. Kuuldavasti pole siiani probleeme olnud ja nii see peakski olema,“ kommenteeris dr Ruusalepp.

KLIINIKUMI LEHT

Ameerika Kirurgide Liidu esindajad prof Inger B. Schipper ja dr Andrew R. Baker külastasid Eestit visiidil lisaks Tartu Ülikooli kliinikumi meditsiinilinnakule ka Põhja-Eesti Regionaalhaiglat, Tartu Ülikooli siirdemeditsiinkeskust, Eesti Maaülikooli ja Kaitseväge Ühendatud Õppeasutust.

KLIINIKUMI LEHT

Persoonilugu prof Peep Talvinguga saab lugeda veebruarikuu Kliinikumi Lehest.

Eesti ja Moldova spordimeditsiinialane koostöö

Juunikuus viibis spordimeditsiini ja taastusravi kliinikus Moldova State University of Medicine and Pharmacy „Nicolae Testimianu” (SUMPh) kaheliikmeline delegatsioon, kuhu kuulusid dr Alina Bacalu (spordiarst) ja dr Georgeta Mihalache (kardioloog).

Moldova kolleegid külastasid Tartut seoses Eesti välisministeeriumi poolt rahastatava arengukoostöö projektiga „Eesti-Moldova koostöö spordimeditsiini eriala õppekavade edendamiseks meditsiinihariduses vastavalt Euroopa standarditele”, mille eesmärgiks on SUMPh-s spordimeditsiini õppekava ettevalmistamine ja rakendamine. Käesoleva hetke seisuga puudub Moldova meditsiinihariduses võimalus omandada spordiarsti eriala.

Tulenevalt Moldova vajadustest (rahvatervise valdkond, harrastus- ja saavutussport jne) on ülimalt oluline nende arstide ettevalmistamisel arendada spordimeditsiini eriala õpetamist nii diplomiteelise kui ka järgses (residentuur) õppes.

Projekti esimeses etapis keskendutakse spordimeditsiini kõrvaleriala residentuuri õppekavale. Dr A. Bacalu ja dr G. Mihalache said visiidi käigus põhjaliku ülevaate Tartu ülikooli ja kliinikumi spordimeditsiini- ja taastusravi eriala õppekavast ning õppebaasidest. Lisaks toimusid praktilised koolitused sportlaste perioodiliste terviseuuringute (sh koormusEKG, kardiopulmonaalne koormustest) ja

Dr Alina Bacalu, dr Maie Tali ja dr Georgeta Mihalache.

kardioloogiliste haigete taastusravi teemal. Kolleegidele tutvustati ka spordimeditsiinis rakendatavaid diagnostika- ja ravivõimalusi.

Moldova Vabariigi toimub arstide ettevalmistus ainult ühes ülikoolis – „State University of Medicine and Pharmacy „Nicolae Testimianu”. Ülikoolis õpib kokku ligikaudu 6000 üliõpilast Moldovast ja lisaks 26-st välisriigist. Arstiteaduskonnas õpib ligikaudu 700 üliõpilast. Õpetamine toimub bakalaureuse, residentuuri ja doktorantuuri tasemel.

Tartu ülikoolis on spordimeditsiini õpetatud alates

1959. aastast. Spordiarstide ettevalmistus iseseisva erialana lõpetati Tartu Ülikoolis 1992. aastal. Aastast 2012 on aga Tartu Ülikoolis avatud spordimeditsiini residentuur füsiatria ja taastusravi kõrvalerialana. „State University of Medicine and Pharmacy „Nicolae Testimianu”-s avati spordimeditsiini osakond algselt arstiteaduskonna juures 1986. aastal, kuid 1989. aastal liideti see kehakultuuriteaduskonnaga füsioloogia õppetooliga. Restruktureerimise käigus on spordimeditsiini arstlik eriala hääbunud.

Samal ajal suureneb Mol-

dovas pidevalt spordimeditsiini järelvalve vajadus mitmete spordialaliitude poolt, kuid selle jaoks vajalikud spordiarstid puuduvad. Olukorra muutmiseks on „State University of Medicine and Pharmacy „Nicolae Testimianu” teinud olulisi uuendusi rahvatervise valdkonna õpetamisel, pöörates sealhulgas olulist tähelepanu spordimeditsiini eriala taastamisele.

Projekt lõpeb mais 2015.

SPORDIMEDITSIINI JA TAASTUSRABI KLIINIK

ARSTITEADUSKONNAS

Vastuvõttust arstiteaduskonda

Tänavu toimus ülikooli astumine uuel moel. Muutunud gümnaasiumi riigeksamite valguses tekkis taas vajadus ülikooli sisseastumiseksamiteks.

Kõik sisseastujad pidid sooritama eesti keele või eesti keele teise keelena riigeksami (30%)

ning kas matemaatika (lai) riigeksami või sisseastumiseksami (bioloogias või keemias 70%). Seega ei ole tänavused läbimised tulemused enam varasemate aastatega võrreldavad. Varem läks kõigil arvesse 4 riigeksamit, nüüd 2 eksamit. Uus süsteem töö astujate ridadesse hulgaliselt varem gümnaasiumi lõpetanud, kes sisseastumiseksamiga lootsid õppima pääseda. Näiteks arsti-

teaduse erialale oli kandidaate üle 700, sisseastumiseksamit sooritas üle 500. Sissesaanute tase oli endiselt kõrge arstiteaduse (85 palli) ja hambaarstiteaduse erialal (84,7 palli). Vabariikliku olümpiaadi kõrge kohaga tuli arstiteaduskonda 10 uut tudengit, akadeemilise testi tipptulemusega pääses õppima samuti 10 inimest. Samas proviisori erialale viimasena sissesaanu tule-

mused olid juba ülikooli vastuvõtuks vajaliku miinimumi 66 palli lähedal. Erinevalt teiste teaduskondade paljudest erialadest ei olnud arstiteaduskonnal probleemi õppekavade alataituvusega.

TUULI RUUS

arstiteaduskonna dekanadi juhataja

eHL uudised

Rakenduse eHL uues versioonis on arstide jaoks mitmeid olulisi ja kauaoodatud suuremaid ja väiksemaid täiendusi.

DIAGNOOSIDE vormistamise võimalus on muutunud senisest mitmekülgsemaks ja mugavamaks. Oluliselt on täiendatud täpsustuste lisamise ja haldamise funktsionaalsust ning ka diagnooside järjestamise probleem on lahendatud.

EPIKRIISI koostamisel on varasemast rohkem rõhku pandud detailandmete lisamisele ja kuvamisele. Muutunud on koostamise kuva väljanägemine ja navigeerimine eri andmeplokkide vahel. Seos uue analüüside risttabeliga tekkis epikriisi juba kevadel, loodetavasti leiab see nüüdsest ka aktiivset kasutamist.

ANALÜÜSIDE RISTTABELIS on muudetud mikrobioloogia vastuste kuvamise formaati.

Uus kujundus võimaldab saada parema ülevaate keerukate analüüside vastustest.

Ootame kasutajatelt konstruktiivset tagasisidet uuendustele – kui mõne funktsionaalsusega on probleem, siis palun kirjeldage, missuguses situatsioonis probleem tekib ja milline oleks teie hinnangul sobivaim lahendus.

Kõikide muudatuste täpselt kirjeldamiseks lehepinda ei jätku, need on detailselt kirja pandud **KASUTUSJUHENDITES**.

Et töö ajal läheks dokumenteerimine sujuvamalt, soovime kõigil tutvuda juhenditega ja osaleda ka koolitustel.

INFORMAATIKA-TEENISTUS

Informaatikateenistus ootab kõiki uusi töötajaid ja neid, kellel pika suvepuhkuse tõttu on tekkinud vajadus eHL-i alaseid teadmisi värskendada:

EHL KOOLITUSTELE

- Diagnooside vormistamine
- Epikriisi koostamine
- Miinimumnõuded töö dokumenteerimisele
- Valvearsti töö dokumenteerimine
- Päevastatsionaarne HJ
- Registratuuri töö
- Statsionaarse õe töö
- Dieetide määramine
- Broneerimine ja registreerimine
- VPT (voodipäevatasu) arve koostamine
- VT (visiiditasu) arve koostamine
- Operatsiooniprotokolli koostamine
- TISS lehe koostamine
- TVL koostamine
- Juurdepääsu lubamine
- Digiresepti koostamine
- Digiloo päringud

Osakonnad saavad tellida ka koolituse eripaketi EHL MEISTRIKLASS, mille koolitusteemad koostatakse vastavalt osakonna soovidele.

Koolitustele registreerimine: <https://intranet.kliinikum.ee/> koolitus või ehlkoolitus@kliinikum.ee Koolitused toimuvad IT õppeklassis Puusepa 2 II korrusel. Rakenduse eHL juhendid leiata aadressilt <http://ehlabi.kliinikum.ee/juhendid>.

Filmi „Supilinna Salaselts“ võttemeeskond käis kliinikumis filmimas

31. juulil ja 1. augustil sai erakorralise meditsiini osakond kaasa lüüa sel suvel Tartus üles võetava filmi „Supilinna Salaselts“ võtetel. Võttegraafikusse kuulus ka öövõte.

Filmi produtsendi Diana Mikita sõnul kulges kõik plaanipäraselt ja hästi: „Oleme kliinikumile väga tänulikud, sest tänu teile ja keskkonna erilisele saime filmitud ühed „Supilinna Salaseltsi“ kõige meeldejäävamad ja elutruumad kaadrid. Meid võeti vastu väga soojalt ning öövõtetest sõltumata suhtuti meie võtteüritusi väga sõbralikult ja abivalmilt. Filmi peategelane Olivia Viikant ja filmis kaasa tegev Kaido Hõõvelson aka Baruto olid haiglas tehtud stsenaariumist samuti väga elevil. Kliinikumi ümbruses toimunud massistseene pidasid selles osalenud lapsed seni kõige põnevamateks ja meeldejäävamateks. Miks nii, saab juba järgmisel aastal filmis näha!”

Filmitööd EMO-s

Foto: Sigrid Salutee

Tervisepäevad alustavad pärast suvepuhkust uue hooga

Varsti möödub aasta sellest, kui Eesti Õdede Liit ja Tartu Tervishoiu Kõrgkool alustasid linnakodanikele mõeldud tasuta üritusesarjaga Tervislik Neljapäev, mille raames kõneldakse kord kuus neljapäeviti tervise teemadel ja testitakse tervisenäitajaid.

- Tervisliku Neljapäeva tervisetubades annavad nõu tervise teemadel õed, kes on oma ala spetsialistid. Tervislikel neljapäevadel on võimalik kontrollida erinevaid tervisenäitajaid: mõõdetakse vererõhku, pulsisagedust, vere suhkru-, hemoglobiini- ja kolesteroolisisaldust, keha rasvasisaldust ja kehamassiindeksit, määratakse veregruppi.

- Tervisepäevi viivad läbi Tartu Ülikooli kliinikumi õed koostöös tervishoiu kõrgkooli õppejõududega ning teiste tervisevaldkonna spetsialistidega.

- Sügisel, pärast suvepuhkust, naaseb Tervislik Neljapäev taas:
 - September** „Suutervisepäev“, „Teadlaste öö“
 - Oktoober** „Vaimse tervisega seotud probleemid“
 - November** „Hingamisteede haigustega seotud probleemid“
 - Jaauar** „Insult – miks on kiire? Kuidas toime tulla uriinipidamatussega?“
 - Veebruar** „Mida tasuks teada silmahaigustest“
 - Märts** „Kevadele ja päikesele vastu – kuidas hoida oma nahka?“
 - Aprill** „Kuidas toimida vigastuste korral“

- Tervislikud neljapäevad toimuvad tervishoiu kõrgkooli hoones aadressil Nooruse 5, Tartu.

- Täiendavat infot lähenevate tervisepäevade kohta saab projekti koordinaatorilt Margarita Milihhina, telefonilt 53319345, margarita.milihhina@kliinikum.ee, Eesti Õdede Liidu kodulehelt www.ena.ee, facebookist ja kliinikumi kodulehelt.

Kliinikumi Lehe küsimustelevastast Tervislik Neljapäev sarja üks korraldajatest Margarita Milihhina, kliinikumi südamekliiniku õde.

Te olete öelnud, et sari Tervislik Neljapäev on edukas ning tihti tuleb ajast puudu. Mida see näitab – kas tartlased on oma tervise suhtes väga hoolivad või on neil raske pääseda tervisekontrolli?

Arvan, et nii ühte kui teist. Kuna huvi Tervislike Neljapäevade vastu on olnud suur, näitab see, et inimesed hoolivad nii enda kui ka oma lähedaste tervisest. Tihtipeale muretsetakse oma pere liikmete ja sõprade terviseprobleemide pärast ja tullakse spetsiaalselt nende tervise osas nõu küsima. Tasuta tervisenäitajate mõõtmise vastu on huvi olnud nii suur, et sageli jääb tõesti ajast puudu. See näitab ilmselt, et inimestel on raske tervisekontrolli pääseda, ent huvi oma tervisenäitajate vastu on olemas.

Kellele on Tervislik Neljapäev suunatud?

Tervislik Neljapäev on suunatud kõigile linnakodanikele sõltumata vanusest ja soost, sest vestlusringides käsitletakse nii täiskasvanutega kui ka lastega seotud teemasid. Pakume koostöös tervishoiu kõrgkooli lapsehooldaja õppekava õppuritega pakume ka lapsehoiu võimalust, mis annab võimaluse tulla kogu perega. Praktika näitab, et seda võimalust kasutatakse päris agaralt.

Kas saate välja tuua peamised terviseprobleemid, millega inimesed teie poole pöördusid?

Kuna minu kui südame-

Margarita Milihhina

KOMMENTAAR

Õdede Liidu piirkonna juhina on mul heameel tõdeda, et meie seas on nii palju aktiivseid ja tublised õdesid, kes on selle terviseedendusliku projektiga liitunud. Soovin neid südamest tänada! Samas kutsun üles liituma meiega ka neid õdesid, kes pole meid veel üles leidnud, ent kes tahaksid oma sõna sekka öelda. Olge julged, võtke meiega ühendust, kõik head mõtted ja ideed on oodatud!

TIINA TEDER
Eesti Õdede Liidu Tartumaa piirkonnajuht

veresoonekonna (SHV) haiguste ennetamise kabineti õde ülesandeks on ennekõike aidata inimesel muuta elustiili, on mulle esitatud küsimused enamasti seotud SVH riskifaktoritega ja nende mõjustamisega. Palju küsiti ka tubakast loobumise kohta. Näiteks, mis on need tüüpilised

takistused tubakast loobumisel ja millised on lahendused. Tunti huvi ka tubakast loobumise nõustamise kohta. Küsijate seas olid mitte ainult täiskasvanud, vaid ka lapsed, kelle sõbrad või vanemad on tubakatarvitajad.

Kas inimestel on oma tervise murega õe poole lihtsam pöörduda kui arsti poole? Kas usaldatakse õdede pädevust?

Sellised tervisepäevad näitavad, et inimeste vajadus nõuannete järele on suur ning õdesid nende nõuannete andjatena usaldatakse. Oleme nii Tervislikel Neljapäevadel kui ka igapäevases praktikas kogunud, et õe poole on sageli inimesel lihtsam pöörduda, sest õel on rohkem aega selgitusi jagada ning ta teeb seda inimesele lihtsas ja arusaadavas keeles. Seda on tagasisides korduvalt välja toodud. Tihti tekitavad muret või küsimusi pealtnäha väga lihtsad ja igapäevaste toimingutega seotud teemad, mida ei tahetagi jagada kellegi teisega peale õe. Näiteks haiglaravil viibides soosib õe ja patsiendi usaldusliku suhte tekkimist ka asjaolu, et justnimelt õde on see tervishoiuspetsialist, kes viibib patsiendiga pikka aega koos ja on alati inimesele käepärast. Meie õed on tänapäeval nõu andmiseks ja patsiendi igakülgeks õpetamiseks ka väga hästi ette valmistatud.

Tervisepäevadel käis tihti üle saja inimese – kas plaanite korralduses muutusi, et mahutada rohkem inimesi?

Koostöös tervishoiu kõrgkooliga on planeeritud ka tulevased tervisepäevad Nooruse 5 õppeho-

► nesse, kuhu on vajadusel võimalik mahutada ka rohkem inimesi.

Tervishoiu liigutakse aasta-aastalt sinnapoole, et avatakse aina enam õdede iseseisvaid vastuvõtte. Tervisepäevade vastu tuntavast huvi suuruselt tundub see ainuõige tee?

Kogu maailmas liigub tervishoid tööpoolest selles suunas, et õdede võimalused ja oskused inimeste aitamisel aina suurenevad. Kroonilised terviseprobleemid ja suund haiguste ennetamisele on loonud olukorra, kus sageli ei vaja inimeen keerulist meditsiinilist abi, vaid tervise seisundi jälgimist, õpetamist ja nõu andmist. See kõik on õdede pärusmaa. Ka meie õed on aastatega muutunud iseseisvaks, omandanud piisavaid teadmisi, oskusi, kogemusi ja julgust. Täna õendusharidus võimaldab lisaks õe põhiõppe läbimisele spetsialiseeruda kitsamatele õenduserialadele, omandades justnimelt pädevuse iseseisvaks tegutsemiseks. Need võimalused on inimeste poolt hästi vastu võetud ning Tervislikel Neljapäevadel me ka tutvustame erinevaid iseseisvaid õendusabiteenusid ning selgitame, kus ja kuidas need on kättesaadavad.

Kohe on algamas uus kooliaasta, puhkused lõpevad ja lapsed tulevad taas linna – andke üks tervislik nõuanne linnakodanikele, mida tähele panna või meele pidada?

Pöörakem rohkem tähelepanu laste igapäevastele harjumustele ja turvalisele ümbusesse ning mõjutagem neid iga päev pisikeste sammudega paremuse suunas. Ärgem unustagem ka laste vaimset tervist, mis samuti vajab tähelepanu ja hoolt. Õed on teid seejuures igati aitamas ja teie jaoks olemas.

HELEN KAJU

Mõtted vaimse tervise õdede erialase koolituse kohta

Laste ja noorukite vaimse tervise keskuste projektid kestnud üle poole aasta. Sel ajal on põhiohk olnud septembri alguses avatavate vaimse tervise kabinetide personali koolitamisel. Piirkondlikes meeskondades hakkavad tööle õed, psühholoog, sotsiaaltöötaja ja arstikonsultant. Kogu meeskond peab saama ettevalmistuse laste ja noorukite psühhiaatriast ning vaimse tervise õe spetsialiseerumise eest vastutab Tartu Tervishoiu Kõrgkool, kes on ka üheks projektipartneriks.

Eriõppesse (vaimse tervise õendus, suunaga lastepsühhiaatriale) astus kokku 17 õde üle Eesti. Vaimse tervise õde on erioskuste ja teadmisega spetsialist, kes aitab

reaalsete ja potentsiaalsete vaimse tervise probleemide puhul ning tegeleb vaimse tervise alase edenduse ja ennetustööga. Vaimse tervise õde osutab õendusabi kas iseseisvalt või koos eriarstiga, teeb koostööd teiste tervishoiu meeskonna liikmetega ning vajaduse korral ka sotsiaalabiasutustega. Õppekava eesmärgiks on arendada kriitilist analüüsivõimet, iseseisvat otsustus- ja tegutsemisvalmidust töötamiseks eriõena tervishoiusüsteemi erinevatel tasanditel. Õppekava maht on 60 EAP'd, õpiaeg kestab tsükklitena kokku 1,5 aastat. Läbida tuleb üld-, eriala- ja valikained ning kliiniline erialapraktika. Iseseisva töö maht on kaks kolmandikku õppest ning õpe lõppeb eri-

alaeksamiga. Õppejõududeks on suurte kogemuste ja teadmisega spetsialistid (kliinikumi psühhiaatriakliiniku lastepsühhiaatrid, õed, psühholoogid, sotsiaaltöötaja, logopeed). Nüüdseks on juba osad õed viibinud ka erialapraktikal psühhiaatriakliiniku lasteosakonnas.

Artikli koostamisel osalesid Ruth Tohvre (psühhiaatriakliiniku lasteosakonna vanemõde), Eveli Mesikäpp (psühhiaatriakliiniku lasteosakonna õde), Tuuli Kinsiveer (Lõuna-Eesti Haigla õde), Diana Bointsan (psühhiaatriakliiniku lasteosakonna õde), Anne Pindis (psühhiaatriakliiniku lasteosakonna õde), Eda Mürsepp (Tartu Tervishoiu Kõrgkool) ja Kadri Apivala (Tallinna Lastehaigla).

KOMMENTAAR

Olen väga tänulik, et pääsesin laste vaimset tervist õppima. Asjaolu, et suurema osa aineid annavad põhikohaga mujal töötavad professionaalid, teebki õppe huvitavaks ja väärtuslikuks. Näited oma tööst ja soovitusel probleemide lahendamiseks ongi kõige paremaks allikaks, millest õppida. Veel meeldib mulle, et tutvustatakse palju erinevaid võtteid ja

teraapiad, kuidas inimest psühholoogiliselt rohkem aidata ja toetada. Teadmisest, kuidas sõnadega patsienti toetada ja motiveerida, olen ma oma igapäevast töös palju puudust tundnud. Õppe praktilise pool andis võimaluse näha professionaalide tööd veel lähemalt. Juba see, et näen reaalselt palju erinevaid situatsioone, probleeme ja muresid, millega ma varem

pole kokku puutunud, annab omaette kogemuse. Sain erinevaid suhtlemisnäiteid, kuidas rääkida lapsega, kuidas vanematega. Praktikas kogetust sain palju erinevaid mõtteid ja suundi, mida endas edasi arendada.

TUULI KINSIVEER
Lõuna-Eesti Haigla

Õppima said asuda kõrgharidusega õed, kellel on vähemalt üheaastane töökogemus. Meie kursus, mis on eriline oma erisuste (nii kogemuslikult kui ealiselt) ja väärtushinnangute tõttu, koosneb teoreetilisest inimestest, keda kõiki ühendab ühine niimetaja – lapsed (ja nende heaolu). Õed õpivad koos üle Eesti ning loengud

toimuvad veebipõhiselt Skype'i kaudu, mis esialgu tundus veidi võõras ja harjumatu, kuid tänapäeva kiire tempo juures on see aja kokkuhoiu suhtes mõistlik lahendus. Mulle meeldib õppejõudude poolne teemad käsitletus – teooria pluss juhtumid reaalselt elust ning lisaks see, et õppejõud täiendavad üksteist (teemad/ained on omava-

hel seotud). Erinevad gruppitööd annavad õppijatele võimaluse üksteist paremini tundma õppida ning ka seniseid kogemusi vahetada/jagada.

EVELI MESIKÄPP
Tartu Ülikooli Kliinikumi psühhiaatriakliiniku lasteosakonna õde

Esmeralda Grigoryan

Kliinikumi Lehe kõrvu levisid kuulused ühest väga toredast ja südamlisest ning oma tööd armastavast närvikliiniku töötajast – abiõest Esmeralda Grigoryanist. Esmeralda on Tartusse tulnud Venemaalt. Ühel suvisel päraslõunal jagas Esmeralda muljeid Tartust ning oma töökohast.

Kuidas te sattusite Venemaalt Tartusse?

Ma olen tegelikult armeenlanna, aga elasin 20 aastat Venemaal. Minu ema oli elanud varem Tartus ning tema soov oli alati siia tagasi pöörduda. Tema tegi seda seitse aastat tagasi ning seejärel kutsus meidki siia. Mina koos abikaasaga kolisin Tartusse nüüdseks üle nelja aasta tagasi.

Kuidas teile Tartu meeldib?

Tartu meeldib mulle väga, mäletan juba ema juttudest selle linna ilu. Tartu on paraja suurusega, väga kaunis ja rahulik linn.

Kliinikum on Lõuna-Eesti üks suurimaid töötajaid – kuidas sattusite teie siia tööle?

Ma saatsin kliinikumile oma CV. Seejärel võttis minuga ühendust neuroloogia osakonna vanemõde Ester Vatsk, kes kutsus mind proovitööle. Tulin siia närvikliinikusse ja teadsin kohe, et see on koht, kus tahan töötada! Õnneks on nii ka läinud ja alates märtsist olen tööl abiõena.

KOMMENTAAR

Esmeralda on meie kollektiivi väga hästi ja kiiresti sisse sulanud. Teda ei hoiu mitte ainult meie enda osakonna töötajad, vaid ka patsiendid. Esmeralda on väga hea suhtleja. Ta on vähese ajaga omandanud nii parema keeleoskuse, kui ka täiendanud oma erialaspetsiifilisi oskusi.

ESTER VATSK
närvikliiniku neuroloogia osakonna vanemõde

Tean, et sooritasite kevadel ka eesti keele eksami väga heale tulemusele. Kas armeenlastel on raske eesti keel õppida?

Ma tegelikult väga muretsen, kuidas ma eesti keelt räägin! Ma püüan iga päev praktiseerida nii palju kui võimalik. Minu meelest ei ole eesti keel raske, kui on võimalik kogu aeg suhelda ja keelt kasutada. Ma sooritasin keeleksamit B1-tasemel, loodan väga, et sügisel saan ära teha ka B2-taseme eksami.

Eesti keel on väga ilus keel, sellel on kaunis kõla!

Õena töötamine annab ilmselt ka hea keelepraktika?

Just just! Enne siia tööle tulemist õppisin ma keelt ise kodus ja käisin ka kursustel, ent siiski pean tähtsaimaks keelepraktikat. Siin on mul nii head tingimused keelt kasutada – suhtlen hea meelega patsientidega ning kõik õed mu ümber on valmis mind kogu aeg aitama, selgitama ja suunama, kuidas kasutada eesti keele käänmeid õigesti.

Õeldakse, et õeks sünnitakse. Õena töötamiseks on siiski vaja ka spetsiaalset õpinguid. Kas teie õppisite õeks Venemaal?

Jah, ma olen Venemaal lõpetanud meditsiinikolledži ning pärast seda töötasin seal ka kümme aastat õena. Sealne õpe kestis neli aastat.

Kas sinne õetöö erineb Venemaa omast?

Üsna palju erineb. Käelsed tegevused on õetöös ikka sarnased, aga mulle väga meeldib, et siin kliinikumis on igaühel kindel tööloik. Kõik on väga pädevad ja teavad täpselt, mida nad tegema peavad. Inimestel on kindlad tööülesanded ja töötegemiseks vajalik

Foto: Kliinikumi Leht

Esmeralda Grigoryan

on kõik organiseeritud. Venemaal näiteks ei olnud õetöös kasutusel arvuteid, siin aga tuleb kõik oma tegevused sisse kanda.

Minu hinnangul on õe töö keeruline – õde peab olema suure empaatiavõimega, ent samal ajal ka väga külma närvi, et pingega toime tulla. Kas teile meeldib õetöö?

Ma naudin õena töötamist, see on täpselt see, mida ma teha tahan. Lisaks tööle, olen ma iga päev väga positiivselt üllatunud, kui abivalmis on närvikliiniku personal – arstid pöetajani välja. Just selline kollektiiv aitab ka rasketel hetkedel. Kuigi ma väga püüan, ei saa ma vahel kõigest aru ning iga kord ma imestan, kuidas nad kõik on valmis mulle uuesti rahulikult selgitama ja rääkima. Näiteks keerulisemate uuringute puhul, mida iga päev ette ei tule.

Mu üheks lemmiktegevuseks on patsiendile ajuuuringuks vajalike klemmide pähe panemine, et mõõta ajutege-

vust. See nõuab täpsust ja palju harjutamist. Sel suvel olen ma saanud seda teiste õdede kõrval palju teha!

Kuna patsiendid ei viibi haiglas n-õ tavaolukorras, vaid terviseprobleemide tõttu, siis esimesena võivad negatiivsed emotsioonid tabada just õde. Kas olete ajaga õppinud tööd mitte koju kaasa võtma?

Tööd ma koju kaasa ei võta. Olen tõmmanud enda jaoks piiri, et kodus on kodu ja lähedaste aeg ning töö on töö aeg. Kuigi jah, muidugi teeb kurvaks see, et patsiendid on järjest nooremad ja mõned ka väga raskes seisus...

Millega teile meeldib tegeleda tööst vabal ajal?

Suurema osa vabast ajast pühendan ma oma nelja-aastasele lapsele. Püüame midagi vahvat ette võtta, jalutame, mängime ja õpime. Ma õpetan talle ka pidevalt eesti keelt!

Kas olete jõudnud ka Eestis ringi sõita?

Olen ikka, olen käinud mitmetes Eesti linnades ja pean ütlemata, et siin Eestis on kõik väga ilus ja korras ja puhas.

Lõpetuseks küsin, millised on teie tulevikuplaanid? Kas need on seotud Eestiga ja kliinikumiga?

Võin kindlalt öelda, et mu plaanid, või pigem isegi unistused, on seotud kliinikumiga. Praegu ma muretsen enim B2-taseme keeleksamit pärast, mille tahaksin sügisel ära teha. Kui see tehtud, siis on mul võimalik mõelda ka töötamisest õena. Kindlasti tahan ma jääda Tartusse, mulle meeldib siin!

Esmeralda Grigoryani küsitles
HELEN KAJU

Lastefondi uus tegevjuht Sandra Liiv

Juulikuus rasedus- ja sünnituspuhkusele siirdunud Lastefondi senine tegevjuht Küllike Saar andis oma töökohustused Sandra Liivile. Sandra astus juhi kohale organisatsiooni seest – ta on Lastefondiga seotud olnud juba mitmed aastad. Kliinikumi Leht käis Sandra tutvust tegemas.

Õeldakse, et parim juht tuleb organisatsiooni seest, sest teab selle toimimise põhimõtteid ka nn rohujuure tasandil. Kuidas ja kui kaua oled olnud lastefondiga seotud?

Olen tegutsenud Lastefondi juures vabatahtlikuna juba peaaegu 5 aastat. Selle aja jooksul on mul koostöös teiste vabatahtlikega olnud võimalus välja arendada meie vabatahtlike süsteem ning näha kõrvalt Lastefondi arengut vabatahtlike kaasava organisatsioonina. Olen saanud Lastefondi väga paljudel erinevatel üritustel esindada ning tõsta inimeste teadlikkust meie tegemistest. Lugematul arvul kordi olen pidanud oma mugavustsoonist sammukese välja astuma ja uue olukorra hakkama saama. Ja ma arvan, et see kõik, mis ma siiani olen õppinud, pole isegi veerand sellest, mida Lastefondi tegevjuhi amet mulle õpetab. Püüan iga päev hinnata kõiki „minu esimese...“ kogemusi ning nautida südantsoojendavaid rõõmuhetki abivajajate toetamisel.

Miks sinu jaoks on olulised just lastega soetud teemad?

Ausalt öeldes ma ei teagi. See on selline sisemine tunne, et mulle on ette nähtud lastega tegelemine ja nende aitamine. Mul on väga väikesest peale olnud lastega selline eriline side. Pärast gümnaasiumi lõpetamist ei tahtnud ma seda enda jaoks kuidagi aktsepteerida, kujutasin ennast ikka ärinaise või kuulsu näitlejana ette. Kui ma Soome nukunäitleja erialale sisse sain, ei läinud ma seda õppima, sest ei tahtnud elu lõpuni lastega te-

Sandra Liiv

geleda. Nüüd, 6 aastat hiljem, siin ma siis olen – viimast aastat klassiõpetaja eriala magistrirõpingutel ja Lastefondi tegevjuht. Ikka öeldakse, et kõik teevad viivad Rooma. Minul viivad kõik teed lasteni ning nende toetamise ja aitamiseni. Nii lihtsalt peab olema.

Kõrvalt vaadates tundub, et Lastefond on kõigil südames – seda näitab ka 2013. aastal kogutud annetuste summa (üle 300 000 euro). Kas püüate sel aastal selle summa ületada?

Kindlasti püüame ja kindlasti ka ületame. Tänu annetajatele on see aasta Lastefondi jaoks tõesti edukas olnud ning oleme saanud paljusid lapsi aidata ja toetada. Loodan, et inimesed aitavad meil ka

edaspidi samamoodi abivajajaid aidata.

Kui kerge või raske on leida uusi projekte? Või leiavad projektid hoopis teid?

Mulle tundub, et uued projektid leiavad meid üha enam ise üles. Aga see mulje võib ka petlik olla, sest ma olen alles lühikest aega ametis olnud ja meie pikaajeline tegevjuht Küllike on selles osas väga suure töö ära teinud.

Lastefondi vabatahtlike arv kasvab pidevalt – kas heategevus on Eestis populaarne?

Jah, minu ümber näiteks ongi ainult heasüdamlikud vabatahtlikud heategijad. Tundub, et abivajaja märkamine ning abistamine on muutuu-

KOMMENTAAR

Sandra on Lastefondi juures tegutsenud juba peaaegu viis aastat vabatahtlikuna. Ta on aidanud käivitada praegu toimivat vabatahtlike värbamis- ja motivatsiooniprotsessi ning olnud kogu selle aja jooksul tulihingeline Lastefondi fänn. Sandra tugevuseks ongi hea organiseerimis- ja kohanemisevõime ning julgus võtta vastu uusi väljakutseid. Usun, et tänaseks on ta ennast korralikult proovile pannud ja saab sellega ka väärikalt hakkama!

KÜLLIKE SAAR
senine Lastefondi tegevjuht

mas üha enam tavapäraseks. Ja võibolla ka just vabatahtlikuna toimetamine on kogumas populaarsust. Igatahes on eestlased üksi ühteohdev rahvas ning kui võimalik, ulatatakse vajajale abikäsi. See on üks Lastefondi töö suurimaid plusse, et saan iga päev selliste inimestega kokku puutuda. Kui laste lood mind tihti kurvaks teevad, siis abistajad teevad oma isetute tegudega hinge taas rõõmsaks!

Kui sul oleks Lastefondi juhina kolm soovi, siis mis need oleksid?

1. Rohkem tunde ööpäeva!
2. Rohkem püsianetajaid!
3. Vähem muresid lastele!

Sandra Liiviga vestles
HELEN KAJU

LASTEFOND

Lastefond kaasrahastas Vähahaigete Laste Vanemate Liidu suvist laagrit, mis toimus 17.–20. augustil Vooremaal

Lastefond toetas ettevõtmist 3000 euroga tasudes kliinikumi hematoloogia-onkoloogia osakonna ravipiirkonna laste ja nende perede laagrikulude eest. Lisaks võtsid laagrist osa Lastefondi vabatahtlikud, kes aitasid mudilasi hoida ning pakkusid neile tegevust, et vanemad ja suuremad lapsed saaksid segamatult huvipakkuvaid loenguid kuulata, erinevates tegevustes osaleda ja üle hulga aja lõõgastuda.

Onkoloogilisi haigusi põdenud ja põdevatele lastele ja nende vanematele suunatud suvelaagrit korraldas Eesti Vähahaigete Laste Vanemate Liit ning selle eesmärgiks oli pakkuda vähahaigetele lastele vaheldust, meelelahutust ja harivat tegevust ning lapsevanematele spetsiifilisi teadmisi ja oskuseid. Lisaks tutvustati osalejatele kogemuskõnetamise ja sotsiaalsüsteemi abivõimalusi ning arendati omavahelisi kontakte, et luua ühisaluse edaspidi plaanis olevale grupinõustamisele.

Lastefond avab sügisel heategevusliku poe

Lastefond võitis enampakumise ruumide rentimiseks Tartus aadressil Raekoja plats 11, kus kavatakse sügisel avada heategevuslik lasteasjade pood.

Kaupluses hakatakse müüma kasutatud lastetarbeid, rasedate rõivaid ning lastega seotud kirjandust. Kogu müüdav kaup kogutakse inimestelt annetustena ning läbib ka valikusõela – müüki mitteminevad esemed suunatakse edasisse ringlusse (abivajavad pered, lastekodud, käsitöölised jne). Kogu müügist saadav tulu läheb heategevuseks.

**TARTU ÜLIKOOLI
KLIINIKUMI LASTEFOND**

Ihtüoosihaikele Kaidole ehitatud maja sai valmis

Lastefond andis ihtüoosi põdevale Valgamaa poisile Kaidole pidulikult üle talle heade annetajate toetusel ehitatud maja võtmed.

Foto: Lastefond

Pidulik maja üleandmine Kaidole

25. märtsil kuulutas Lastefond saate „Ringvaade“ eetris välja heategevuskampaania kogumaks raha 8-aastasele ihtüoosihaikele Kaidole vannitoa ehitamiseks. Poiss vajab oma haigusest tulenevalt igapäevast vannitamist, mida tuli tema eest hoolt kandval vanaemal paremate tingimuste puudumisel teha pisikeses lastevannis. Saatelõik Kaidost läks aga hinge nii paljudele, et poisi toetuseks tehtud annetusi kogunes loodetust enam ning piisavalt palju ehitamiseks talle terve uus kodu. Täna on Kaido uus kodu valmis.

Maja ehitus kestis kokku pisut üle kuue nädala ning ehitustegevust koordineerinud Seve Ehituse OÜ esindaja Marten Merila sõnul kulgesid tööd tänu headele koostööpartneritele sujuvalt ning plaanipäraselt.

Ka Kaido ja tema vanaema tunnevad oma vastvalminud majast suurt rõõmu. „Kaido sai nüüd endale päris oma kodu. Oleme ju küll kuulnud, kuidas ühed ja teised jäävad oma kodudest ilma, tõstetakse tänavale või muud taolist, aga Kaidol on nüüd oma kodu,“ ütles poisi vanaema Vil-

ve. „Ma olen südamest tänulik kõigile annetajatele!“

Lastefondi tegevjuht Sandra Liiv soovib omalt poolt kõiki annetajaid ja projektis kaasa löönud partnereid tänada ning leiab, et Kaidole ja tema vanaemale üheskoos osutatud abi oli ainuõige tegu. „Mulle väga meeldivad Seve Ehituse OÜ juhatuse liikme Vello Enniste sõnad Kaidole, et igal õigel Eesti mehel peaks ikka oma maja olema ning kuna Kaido ongi nüüd ju Eesti kõige populaarsem mees, siis ongi tal oma maja vaja. Nii ongi – see maja läks tõesti õigesse kohta, sinna, kuhu seda kõige enam vaja oli. „Uus maja on juriidi-

liselt Kaido omand ning aitab loodetavasti tal tulevaseks eluks julgelt ette valmistuda.“

Kaidole maja ehitamisest järelejäänud annetused suunatakse poisi ja tema vanaema soovil teiste ihtüoosihaikele laste toetuseks. „Mulle väga meeldib see mõte, et ülejäänud raha suunata ka ihtüoosihaikele lastele laagri korraldamiseks. Seda oleks neile tõesti vaja ja see oleks neile huvitav. Kohtuda teiste ihtüoosi põdevate inimestega. Ka täiskasvanutega,“ leiab Kaido vanaema Vilve.

**TARTU ÜLIKOOLI KLIINIKUMI
LASTEFOND**

Mis on pildil?

Vastuse palume saata 10. septembriks e-postiga aadressile Helen.Kaju@kliinikum.ee või tigupostiga aadressile Kliinikumi Leht, L. Puusepa 1a, 50406, Tartu. Õigesti vastanute vahel loositakse välja Kliinikumi Lehe aastatellimus. Head nuputamist!

Juunikuu pildimängu fotol oli Sterilisaator.D.R.G.M. 1930. aastad. Õigeid vastuseid saabus mitu, loosi tahtel võitis lehetellimuse radioloogiakliiniku radioloogiaõde Helena Vahtel. Palju õnne!

